

ĐẤU TRANH CHỐNG LỢI DỤNG TÔN GIÁO CỦA CÁC THỂ LỰC THÙ ĐỊCH TRONG VÙNG ĐỒNG BÀO DÂN TỘC THIỂU SỐ Ở TÂY NGUYÊN HIỆN NAY

Văn Nam Thắng^{1,2}

¹Khoa Dân tộc và Tôn giáo, Học viện Chính trị khu vực III

²Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế, 77 Nguyễn Huệ, thành phố Huế

* Tác giả liên hệ: **Văn Nam Thắng** < vannamthang999@gmail.com >

(Ngày nhận bài: 08-02-2023; Ngày chấp nhận đăng: 20-04-2023)

Tóm tắt. Tây Nguyên là địa bàn giữ vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng về kinh tế – xã hội, quốc phòng, an ninh; là nơi có nhiều dân tộc sinh sống, vì vậy các thể lực thù địch trong và ngoài nước luôn tìm mọi cách chống phá bằng các thủ đoạn khác nhau; do đó đấu tranh chống âm mưu lợi dụng vấn đề tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên của các thể lực thù địch là một nhiệm vụ quan trọng, cấp bách của Đảng và Nhà nước ta. Bài viết này với phương pháp lịch sử và phân tích tổng hợp đã tập trung làm rõ các nội dung: một là nhận diện những âm mưu lợi dụng tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên, hai là đề xuất một số giải pháp nhằm đấu tranh chống âm mưu đó. Kết quả nghiên cứu này có thể góp phần nhỏ vào việc nghiên cứu lý luận và nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về tôn giáo tại các tỉnh Tây Nguyên.

Từ khóa: Nhận diện, đấu tranh, lợi dụng, tôn giáo, dân tộc thiểu số, Tây Nguyên

TODAY, EFFORTS ARE UNDERWAY TO COMBAT THE EXPLOITATION OF RELIGION BY HOSTILE FORCES AMONG ETHNIC MINORITIES IN THE CENTRAL HIGHLANDS

Van Nam Thang

University of Sciences, Hue University, 77 Nguyen Hue St., Hue, Vietnam,

*Correspondence to **Van Nam Thang** <vannamthang999@gmail.com >

(Received: Februar 08, 2023; Accepted: April 20, 2023)

Abstract. The Central Highlands is an area holding a particularly important strategic position in terms of socio-economic, national defense and security; where many ethnic groups live, so the hostile forces at home and abroad always find ways to fight with different tricks; therefore, fighting against the hostile forces' plot to take advantage of religious issues in the ethnic minority communities in the Central Highlands is an important and urgent task of our Party and State. This article, with historical methods and meta-analysis, has focused on clarifying the following: firstly, to identify plots to take advantage of religion in ethnic minority communities in the Central Highlands, and secondly, to propose a solutions to combat that conspiracy. The results of this study can make a small contribution to theoretical research and improve the efficiency of state management of religion in the Central Highlands provinces.

Keywords: Identification, struggle, exploitation, religion, ethnic minority, Central Highlands

1. Đặt vấn đề

Tây Nguyên hiện nay bao gồm 5 tỉnh Gia Lai, Kon Tum, Đắk Lắk, Đắk Nông và Lâm Đồng, với tổng diện tích 54,477 km², chiếm gần 17% diện tích cả nước. Theo kết quả điều tra dân số năm 2019 trên địa bàn các tỉnh Tây Nguyên có 5.842.681 người, chiếm 6,1% dân số cả nước [7, Tr. 54]. Từ ngày 1/1/2014, các tỉnh Tây Nguyên là địa bàn sinh sống của cả 54 dân tộc [6, Tr. 33], trong đó Đắk Lắk và Lâm Đồng cùng có 49 dân tộc, Đắk Nông 44 dân tộc, Kon Tum 43 dân tộc, Gia Lai 34 dân tộc. Các dân tộc tại chỗ sinh sống lâu đời như Ê Đê, Gia Rai, Ba Na, M'ông, Co Ho, Xê Đăng... và các dân tộc di cư từ nơi khác đến như Tày, Thái, Nùng, Mường, Mông, Dao... Các dân tộc thiểu số chiếm 37,65% tổng dân số đang sinh sống tại các tỉnh Tây

Nguyên. Năm 2019, các tỉnh Tây Nguyên có 13/16 tôn giáo được công nhận tư cách pháp nhân đang hoạt động, bao gồm: Phật giáo, Công giáo, Tin Lành, Cao Đài, Phật giáo Hòa Hảo, Tịnh độ cư sĩ Phật hội, Bửu sơn Kỳ hương, Tứ ân Hiếu nghĩa, Hồi giáo, Bà la môn giáo, Minh sư đạo, Minh lý đạo và Baha'i, với tổng số 2.252.622 tín đồ. Trong đó, Công giáo có số lượng tín đồ đông đảo nhất với 1.162.216 người, Tin Lành có 574.879 người, Phật giáo có 460.770 tín đồ, Cao Đài 53.104 tín đồ, còn lại các tôn giáo khác [2, Tr. 54]. Với gần 1.500 chức sắc, 900 cơ sở thờ tự của các tôn giáo, tương đương 38,5% dân số [2, Tr. 15]. Do khu vực Tây Nguyên giữ vị trí chiến lược đặc biệt quan trọng lại có đường biên giới tiếp giáp với hai nước láng giềng là Lào, Campuchia, nên các thế lực thù địch trong và ngoài nước luôn tìm mọi cách chống phá bằng các thủ đoạn khác nhau; trong đó, có thủ đoạn lợi dụng tôn giáo ở cộng đồng các dân tộc thiểu số. Vì vậy, đấu tranh vạch trần những âm mưu lợi dụng vấn đề tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên của các thế lực thù địch là một nhiệm vụ quan trọng, cấp bách của Đảng và Nhà nước ta. Bài viết này trên cơ sở nhận diện những âm mưu lợi dụng tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên đã đề xuất một số giải pháp nhằm đấu tranh chống âm mưu đó.

2. Những âm mưu lợi dụng tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên của các thế lực thù địch

Trước hết, các thế lực thù địch là ai, chúng có mục đích, âm mưu gì đối với cách mạng nước ta? Các thế lực thù địch là tất cả những cá nhân hay tổ chức, nhà nước hay phi chính phủ, hợp pháp hay bất hợp pháp, ở trong nước hay ở ngoài nước, người Việt Nam hay người nước ngoài... với mục đích chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, có hoạt động chống phá Việt Nam trên lĩnh vực tư tưởng, chính trị đều là thành phần của "các thế lực thù địch" [9]. Mục tiêu của các thế lực thù địch ở Việt Nam là chống phá tận gốc về tư tưởng chính trị, nhằm xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, vô hiệu hóa quân đội và lực lượng công an, tiến tới xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam. Đối với Tây Nguyên, chúng đề ra mục tiêu chia rẽ khối đoàn kết dân tộc tiến tới chia cắt lâu dài, thực hiện việc ly khai, tự trị, thành lập nhà nước riêng, cách ly hoàn toàn Tây Nguyên ra khỏi lãnh thổ Việt Nam. Để thực hiện mục tiêu nói trên, các thế lực thù địch hướng tới tác động, lôi kéo các nhóm đối tượng là đồng bào các dân tộc thiểu số, nhất là đồng bào theo tôn giáo, các đối tượng chính sách, người nghèo, người có hoàn cảnh đặc biệt; những người bất mãn, bất đồng chính kiến với Nhà nước, người có quan điểm sai trái, đối lập; đội ngũ cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý cấp cơ sở trong các cơ quan Đảng, Nhà nước ở các tỉnh Tây Nguyên... Tại Tây Nguyên, các thế lực thù địch thường tập trung lợi dụng các tôn giáo được đang phát triển mạnh trong tất cả các dân tộc thiểu số tại

chỗ và di cư, các tôn giáo có số tín đồ đông như Tin Lành, Công giáo, Phật giáo và một số hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ. Âm mưu cơ bản, lâu dài của các thế lực thù địch là xóa bỏ chế độ chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, xóa bỏ chủ nghĩa Mác – Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, thủ tiêu sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, chia cắt, ly khai các tỉnh Tây Nguyên. Cụ thể âm mưu lợi dụng tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên của các thế lực thù địch bao gồm các dạng thức chủ yếu sau đây:

Thứ nhất, thành lập tổ chức gọi là “Nhà nước Đêga” hòng gây chia cắt giữa các dân tộc ở Tây Nguyên.

“Nhà nước Đê Ga” (tiếng Anh: Montagnard Dega Association) hay “Cộng hòa Đê Ga” là một tổ chức phản động của nhóm người Việt lưu vong với mưu đồ ly khai khu vực Tây Nguyên thành một quốc gia riêng rẽ độc lập. Tổ chức này được sự hỗ trợ của “Quỹ người Thượng” thành lập tại Mỹ do Ksor Kok cầm đầu đã tiến hành nhiều âm mưu điên cuồng, thâm độc, nhằm lôi kéo những phần tử xấu trong nước tiến hành biểu tình, bạo loạn, gây mất ổn định chính trị-xã hội tại Tây Nguyên. Cho đến nay, “nhà nước” tự xưng, bất hợp pháp này không nhận được sự thừa nhận của bất kỳ một chính thể có chủ quyền nào trên thế giới và tổ chức Liên Hợp quốc. Âm mưu cơ bản, lâu dài của các thế lực thù địch là tuyên truyền, lôi kéo, kích động đồng bào các dân tộc thiểu số nhất là các dân tộc thiểu số tại chỗ đòi ly khai, tự trị, thành lập cái gọi là “Nhà nước Đêga”, “Nhà nước Đêga độc lập” hoặc “Nhà nước Đêga Mông-ta-nha” ở Đông Dương, tách Tây Nguyên ra khỏi đại gia đình các dân tộc và chủ quyền lãnh thổ Việt Nam; biến địa bàn Tây Nguyên thành khu vực mất ổn định, vùng “tự trị”, tiến tới thành lập “nhà nước độc lập”; tạo điều kiện cho các dân tộc thiểu số ở những khu vực khác hình thành nhiều “điểm nóng xung đột” [3, Tr. 33], tạo cơ để chúng can thiệp, hòng làm mất ổn định an ninh chính trị, chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam.

Về tổ chức phản động mang tên FULRO (tiếng Pháp: Front Unifié pour la Libération des Races Opprimées nghĩa là “Mặt trận Thống nhất đấu tranh của các sắc tộc bị áp bức”, một tổ chức phản động có vũ trang đã giải tán vào năm 1992), tổ chức này đã tồn tại dai dẳng trong nhiều thập kỷ qua, câu kết với các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề tôn giáo, dân tộc để chống phá cách mạng nước ta, tổ chức phản động này chủ trương ly khai vùng Tây Nguyên khỏi lãnh thổ Việt Nam. Hiện nay vẫn còn tồn tại 5 tổ chức FULRO lưu vong ở Mỹ, trong đó hoạt động mạnh là tổ chức Quỹ người Thượng (MFI) của Ksor Kok (chuyển giao điều hành cho con trai từ

1/2021) và tổ chức Nhân quyền người Thượng (MHRO: Montagnard Human Right Ogazination) của Nay Rông. Tổ chức Quỹ người Thượng thành lập năm 1992, tại Spartanburg, bang Nam Carolina, Mỹ, là tiền thân của tổ chức “Nhà nước Êđêga độc lập” (MDA: Montagnard Dega Association – Tổ chức “Nhà nước Êđêga”), cầm đầu tổ chức là “Tổng thống” tự phong Ksor Kok. “Nhà nước Êđêga độc lập” được thành lập với mục đích đấu tranh đòi lại đất Tây Nguyên, lập “Nhà nước Êđêga” của người Tây Nguyên. Một số đối tượng FULRO, cơ sở FULRO cũ và một số đồng bào nhận thức còn mơ hồ tham gia vào tổ chức “Nhà nước Êđêga” do chúng lập ra với quy mô lớn và bộ khung khá hoàn chỉnh. Chính tổ chức này dưới sự giật dây, chỉ đạo, hậu thuẫn của các thế lực thù địch bên ngoài đã kích động một số phần tử phản động trong nước gây ra các vụ bạo loạn ở Tây Nguyên vào các năm 2001, 2004 và 2008. Bọn phản động trong và ngoài nước đã kích động nhiều người biểu tình, gây rối trật tự công cộng, chống người thi hành công vụ, đánh cán bộ, phá tài sản, nhà cửa của dân thường, tràn vào công sở, xã, phường, thị trấn thuộc sáu huyện, thị xã trong tỉnh để hành hung cán bộ, đập phá tài sản... Ngay sau khi vụ việc xảy ra, một số cơ quan báo chí nước ngoài đã đăng tải thông tin sai sự thật, xuyên tạc tình hình, vu cáo Nhà nước Việt Nam vi phạm quyền tự do tôn giáo, vi phạm nhân quyền.

Thứ hai, tuyên truyền mở rộng tổ chức nhân danh tôn giáo mang tên “Tin Lành Êđêga” ở khu vực Tây Nguyên.

Như đã nói ở trên, do các tỉnh Tây Nguyên có tới 13 tôn giáo được Nhà nước công nhận tư cách pháp nhân với tổng số 2.252.622 tín đồ, số lượng tôn giáo và số lượng tín đồ đồng so với các khu vực khác trong cả nước. Đặc biệt tỷ lệ người đồng bào dân tộc thiểu số theo Tin Lành chiếm tới 97% tổng số tín đồ của tôn giáo này [4, Tr. 52]. Tuy nhiên, để phục vụ cho mưu đồ chính trị của mình, một số thế lực nước ngoài câu kết với các đối tượng xấu trong nước lập ra các tổ chức dưới danh nghĩa tôn giáo nhưng mang màu sắc chính trị, như cái gọi là “Tin Lành Êđêga”, để kích động các hoạt động ly khai, tự trị ở các vùng trọng điểm, chiến lược, ảnh hưởng nghiêm trọng tới khối đoàn kết toàn dân tộc và sự ổn định chính trị – xã hội của các tỉnh Tây Nguyên cũng như cả nước.

Các thế lực thù địch luôn tuyên truyền “Tin Lành Êđêga” là quốc đạo của “Nhà nước Êđêga độc lập”; chủ trương phát triển “Tin Lành Êđêga” rộng khắp ở các địa bàn, nhất là vùng đồng bào dân tộc thiểu số, lợi dụng các buổi sinh hoạt đạo để tuyên truyền hoạt động FULRO. Để lôi kéo và nắm giữ tín đồ, ngoài việc khống chế tại chỗ, chúng thường sử dụng những lợi ích vật chất nhằm dụ dỗ, khống chế thân nhân bên trong không được quay lại Tin Lành Việt Nam (miền Nam); nếu ai bỏ “Tin Lành Êđêga” thì sẽ không được nhận tiền gửi về [9, Tr. 13].

Cuối năm 1992, một số tên đầu hàng UNTAC (UNTAC là Cơ quan chuyển tiếp Liên Hiệp Quốc tại Campuchia, là lực lượng gìn giữ hòa bình Liên Hiệp Quốc ở Campuchia từ năm 1992-1993) trên đất Campuchia và được người Mỹ cho định cư ở bang Bắc Carolina. Cuối năm 1999, “Nhà nước Đêga” với “Tổng thống” và 5 bộ được công bố, đó là nhà nước của một “quốc gia hư vô”, không dân, không đất. Cùng tồn tại với nhóm tàn quân FULRO và các tổ chức khác của đồng bào Thượng ở bang Bắc Carolina còn có 5 chi hội và các nhà thờ của “Tin Lành Đêga”. Thực chất họ là một trong những tên lính xung kích đội lột tôn giáo, dân tộc, là tay sai của các thế lực thù địch với Việt Nam ở nước ngoài. Trong cuộc gây rối vào tháng 2 năm 2001, tại Đắk Lắk có 927/1.093 người tham gia vốn là tín đồ của tổ chức đội lột tôn giáo là “Tin Lành Đêga” [4, Tr. 79].

Thứ ba, tuyên truyền, xuyên tạc những vấn đề lịch sử và hiện tại để chia rẽ đồng bào các dân tộc thiểu số với người Kinh, nhất là trong bộ phận đồng bào có tôn giáo.

Khơi gợi lại những hiểm khích, mâu thuẫn từng xảy ra trong quá khứ do quá trình di cư tộc người, xây dựng kinh tế mới nhằm gây mâu thuẫn thậm chí hận thù dân tộc là một âm mưu thâm độc. Điểm đáng chú ý trong âm mưu của chúng là tuyên truyền “đất Tây Nguyên là của người Thượng”, kích động người dân tộc thiểu số có tôn giáo ở các tỉnh Tây Nguyên “đuổi người Kinh về đồng bằng” vì “người Kinh cướp đất của đồng bào trên chính quê hương của mình”. Đây không chỉ là luận điệu cố tình phủ nhận chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước ta, mà còn nhằm chia rẽ mối đoàn kết giữa người Kinh với người dân tộc thiểu số, tạo ra các vụ đòi đất, biểu tình, bạo loạn, ảnh hưởng không nhỏ đến việc phát triển kinh tế – xã hội, giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội như từng diễn ra đầu những năm 2000.

Ngoài ra, không dừng lại ở những vấn đề lịch sử, mà ngay cả hiện nay các thế lực thù địch lợi dụng các diễn đàn quốc tế để vu cáo Việt Nam đàn áp tôn giáo, hạn chế quyền tự do dân chủ, tự do tôn giáo; vu cáo chính quyền “ức hiếp”, “xua đuổi” người dân tộc thiểu số khi họ vượt biên trái phép. Đặc biệt, trong những năm gần đây chúng còn tổ chức nhiều phiên điều trần, hội thảo, họp báo, ra tuyên bố xuyên tạc tình hình thực tế, vu khống chính quyền Việt Nam bắt giam, ngược đãi những người “bất đồng chính kiến”, các “chức sắc” và “tín đồ tôn giáo”, ngăn cấm “quyền tự do ngôn luận”, “trao đổi thông tin”... Những thông tin sai lệch, vu khống đó đã tạo nên những hoài nghi về thực chất vấn đề tôn trọng tự do tín ngưỡng tôn giáo ở Việt Nam, qua đó các thế lực thù địch kêu gọi đưa Việt Nam vào nhóm các quốc gia cần “đặc biệt quan tâm” vì vấn đề nhân quyền, vấn đề tự do tôn giáo.

Thứ tư, lợi dụng các hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ để chia rẽ khối đại đoàn kết các dân tộc ở Tây Nguyên.

Lợi dụng chính sách tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của Đảng, Nhà nước ta, trong những năm vừa qua, các thế lực thù địch đã thành lập, sử dụng các hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ để trực lợi đi kèm với chia rẽ, phá hoại sự ổn định an ninh chính trị ở các tỉnh trong khu vực. Từ năm 1986 đến nay ở Tây Nguyên xuất hiện ngày càng nhiều các hiện tượng tôn giáo mới, nhất là ở các dân tộc thiểu số tại chỗ. Năm 2015, ở Tây Nguyên có trên 20 hiện tượng tôn giáo mới với nguồn gốc xuất xứ, phạm vi và nội dung hoạt động, mức độ ảnh hưởng cũng như xu hướng phát triển rất khác nhau. Các tổ chức này đã thu hút được một số lượng người tin theo khá lớn, trong đó có hiện tượng tôn giáo mới vào thời kỳ cao điểm lôi kéo được hàng nghìn người tham gia, sinh hoạt tại nhiều địa phương, tiêu biểu như “Hà Mòn” của bà Y Gyin ở Đắk Hà, Kon Tum.

Trong số các hiện tượng mang danh tôn giáo mới – đạo lạ hoạt động tại Tây Nguyên hiện nay, những tổ chức phát triển nhất đều chủ yếu hình thành và phát triển ở một số dân tộc thiểu số và hầu hết có nguồn gốc từ Tin Lành hay Công giáo, có thể phân chia theo 3 nhóm chính:

- Những hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ hình thành và hoạt động tại Tây Nguyên bao gồm: “Hà Mòn”, “Amí Sara”, “Pờ Khấp Brâu”, “Giáo hội Tin Lành Đấng Christ Việt Nam”, “Giáo hội Liên Hữu Lutheran Việt Nam và Hoa Kỳ”, “Cây Thập giá Chúa Jesu Kritis”, “Ban Cầu nguyện Phong trào Phục hưng Tin Lành”... Đây là nhóm có nguồn gốc và nội dung hoạt động chủ yếu liên quan đến Tin Lành, chỉ có “Hà Mòn” là thuộc Công giáo; ban đầu chỉ sinh hoạt tín ngưỡng thuần túy nặng về mê tín dị đoan như “Amí Sara”, “Pờ Khấp Brâu” nhưng dần về sau trong quá trình hoạt động đã bị các thế lực thù địch bên ngoài, nhất là tổ chức FULRO lưu vong lôi kéo, lợi dụng, mà rõ nét nhất là tổ chức “Hà Mòn” [5, Tr. 12].

- Những hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ hình thành từ những vùng khác trong nước truyền vào các tỉnh Tây Nguyên, gồm có: “Tâm linh Hồ Chí Minh”, “Ngọc Phật Hồ Chí Minh”, “Việt Nam Thánh mẫu”, “Tâm linh đạo”, “Đạo Trời Thái Bình”, “Đạo tràng Hương Quảng”, “Pháp môn Di Lạc”, “Bửu Tòa Tam giáo”, “Trường sinh học”... Đây là nhóm có nguồn gốc và bản chất gắn với Phật giáo, Đạo giáo hoặc tín ngưỡng truyền thống, các nội dung hoạt động phần lớn lợi dụng tôn giáo, tín ngưỡng mang tính mê tín, dị đoan gắn với những vấn đề cá nhân và xã hội.

- Những hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ từ nước ngoài truyền vào Việt Nam rồi lan truyền đến các tỉnh Tây Nguyên gồm có: “Thanh Hải Vô Thượng sư”, “Pháp môn Diệu Âm”, “Nhất Quán đạo”, “Thiên đạo”, “Vô vi”, “Canh tân đặc sủng”... Nội dung hoạt động ban đầu

chủ yếu mang tính mê tín dị đoan, nhưng dần về sau một số đã có yếu tố chính trị rõ rệt, nhất là “Thanh Hải Vô Thượng sư” truyền từ Đài Loan [5, Tr. 14].

Nhìn chung, các hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ ở vùng dân tộc thiểu số tại Tây Nguyên đều tuyên truyền cách thức thực hành tín ngưỡng phản khoa học, phi đạo đức và văn hóa nhằm thu lợi bất chính; tuyên truyền về ngày tận thế sắp xảy ra, ai trung thành đi theo tổ chức và thành tâm hiến dâng của cải, tài sản, siêng năng cầu nguyện sẽ được các thế lực siêu linh mà tổ chức tôn thờ đón đến nơi ở mới tốt đẹp hơn... Ở một số nơi, số đối tượng cầm đầu các đạo lạ như “Thanh Hải Vô Thượng sư”, “Hà Môn”... còn vu cáo chính quyền vi phạm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo, tìm cách khoét sâu hoặc phóng đại những hạn chế, thiếu sót của chính quyền và cán bộ, đảng viên trong thực hiện chính sách dân tộc, tôn giáo; vu cáo Nhà nước vi phạm dân chủ, nhân quyền; tạo có cho bên ngoài can thiệp, chống phá Nhà nước Việt Nam.

Có thể khẳng định, phần lớn các hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ đã gây ra những ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống xã hội, tuyên truyền mê tín dị đoan, kích động tâm lý hoang mang trong quần chúng nhân dân, làm mất ổn định an ninh, chính trị tại các tỉnh Tây Nguyên. Đặc biệt, thông qua hoạt động của các hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ, các thế lực thù địch tiếp tục đẩy mạnh thực hiện âm mưu lợi dụng vấn đề tôn giáo trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số nhằm chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc, kích động tư tưởng dân tộc cực đoan đòi ly khai, tự trị.

Thứ năm, xây dựng các trang website, blog, các tổ chức ảo lấy danh xưng tôn giáo.

Các trang website, blog, các tổ chức ảo lấy danh xưng tôn giáo với nhiều tên gọi khác nhau trên các trang mạng xã hội như Youtube, Facebook, LinkedIn, Tiktok... để phát tán, đăng tải các video, hình ảnh, bài viết với danh nghĩa các tổ chức nhân quyền, các tổ chức mạo danh tôn giáo để đả kích, nói xấu chế độ, bôi nhọ lãnh tụ, các vị lãnh đạo Đảng, Nhà nước.

Các thế lực thù địch chú ý sử dụng những ưu thế về truyền thông của các website trong hoạt động tuyên truyền, phá hoại tư tưởng do tính đơn giản về kỹ thuật và thấp về kinh phí của việc lập và lưu thông website trên internet. Các website tuyên truyền phá hoại tư tưởng trên lĩnh vực tôn giáo nhìn chung rất đa dạng về hình thức. Có website công khai việc đối lập với Việt Nam, chẳng hạn website “Đối thoại” (doi-thoai.com) công khai đặt khẩu hiệu “Đối thoại-Điển đàn đối lập với Nhà nước và Đảng cộng sản Việt Nam”. Có website nấp dưới bóng những luận điệu đòi “tự do tôn giáo”, “dân chủ”, “nhân quyền” để chống phá, như website “Mạng

lưới dân chủ Việt Nam” (vietdemocracynetwork.net), “Mạng lưới nhân quyền Việt Nam” (vietnamhumanrights.net). Có website chuyên chống phá, chuyên đăng tải những thông tin tuyên truyền chống Việt Nam như website “Thông luận” (thongluan.org) hay website “Ý kiến” (ykien.net) [3], cũng có website không đề cập ngay vào những thông tin tuyên truyền chống phá Việt Nam mà đưa các thông tin, tài liệu chung trên nhiều lĩnh vực, trong các mục của website chỉ có một vài mục chống phá Việt Nam, chẳng hạn website “Tiếng nói giáo dân” (tiengnoigiaodan.net) đăng rất nhiều mục về kinh sách, giáo lý... như các website tôn giáo thông thường, tuy nhiên lại có thêm mục “tự do tôn giáo” đưa lên hàng loạt tin tức vu cáo Việt Nam xâm phạm tự do tôn giáo.

Thực tế cho thấy trong các website dạng này chủ yếu là chứa các thông tin tài liệu được các đối tượng bất mãn, cơ hội chính trị tán phát lên với nội dung chủ yếu là các quan điểm xét lại và các quan điểm trái với quan điểm chính thống của Đảng và Nhà nước nhất là trên lĩnh vực tôn giáo.

3. Giải pháp đấu tranh chống lại những âm mưu lợi dụng tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên của các thế lực thù địch

Công tác đấu tranh chống lợi dụng tôn giáo trong vùng dân tộc thiểu số tại Tây Nguyên trong thời gian qua đã đạt được nhiều kết quả, các lực lượng chức năng các tỉnh trong khu vực đã tranh thủ được các chức sắc, nắm được quần chúng, quản lý được hoạt động của 13 tôn giáo trên địa bàn tỉnh và đưa các hoạt động tôn giáo tuân thủ pháp luật; đa số tín đồ tôn giáo là người DTTS đã nhận thức và phân biệt đâu là sinh hoạt tôn giáo thuần túy, đâu là hoạt động đội lốt tôn giáo của bọn phản động FULRO; số quần chúng bị lừa mị, lôi kéo đi theo “Tin Lành Đê Ga” cũng như các loại hình mang danh tôn giáo khác, đã nhận thức được hành vi sai trái của mình và cam kết từ bỏ hoạt động chống đối để sinh hoạt tôn giáo thuần túy. Những kết quả đạt được trong công tác tôn giáo tại Tây Nguyên đã góp phần quan trọng trong đấu tranh xóa bỏ các tổ chức phản động, làm thất bại âm mưu, ý đồ hoạt động lợi dụng tôn giáo để tuyên truyền tư tưởng li khai, kích động một bộ phận đồng bào tham gia biểu tình gây mất ổn định an ninh chính trị. Với hoạt động tích cực, chủ động trong phòng chống lợi dụng tôn giáo trong vùng DTTS vào những năm qua, đã góp phần đảm bảo ổn định chính trị – xã hội, đảm bảo an ninh trên địa bàn vững chắc, không còn xảy ra hiện tượng bạo loạn, chống phá của đồng bào DTTS. Tuy nhiên, trong tình hình hiện nay, công tác phòng chống các thế lực thù địch lợi dụng tôn giáo trong vùng DTTS cũng đang gặp những khó khăn nhất định, những cái cũ chưa giải quyết triệt để cùng với đó những hiện tượng mới nảy sinh, nó vừa là tiền đề, đồng thời cũng là

nguyên nhân gây khó khăn trong công tác phòng chống các thế lực thù địch lợi dụng tôn giáo để chống phá cách mạng nước ta. Để đấu tranh chống lại những âm mưu lợi dụng tôn giáo trong cộng đồng các dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên của các thế lực thù địch có hiệu quả hơn nữa có thể tiến hành một số giải pháp sau đây:

Một là, đẩy mạnh tuyên truyền, giáo dục, vận động để mọi tầng lớp nhân dân, nhất là đồng bào các dân tộc thiểu số có tôn giáo ở các tỉnh Tây Nguyên hiểu rõ và nắm vững đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ta về dân tộc, tôn giáo trong tình hình mới.

Đây là giải pháp cơ bản nhằm làm cho nhân dân thấy rõ âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, phản động trong việc lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo hòng kích động mâu thuẫn giữa nhân dân với chính quyền các cấp, phủ nhận đường lối đổi mới của Đảng, chia rẽ đồng bào các dân tộc, các tôn giáo trong quan hệ với người Kinh.

Khu vực Tây Nguyên luôn được các thế lực thực dân, đế quốc tìm mọi cách để tách khỏi lãnh thổ Việt Nam, trong quá trình thực hiện ý đồ đó các thế lực phản động luôn triệt để khai thác lợi dụng vấn đề tôn giáo và dân tộc trên địa bàn tạo nên sự bất ổn định về chính trị – xã hội. Được sự hậu thuẫn của phương Tây, các nhóm người Thượng lưu vong đã móc nối vào trong nước, móc nối lại số FULRO cũ, đồng thời khai thác sự chênh lệch về đời sống văn hóa xã hội giữa người Kinh với đồng bào dân tộc thiểu số, phục hồi tư tưởng dân tộc hẹp hòi, chủ nghĩa ly khai biệt phái để thực hiện âm mưu xây dựng một “Nhà nước Đêga độc lập”. Họ đã mượn hình thức sinh hoạt Tin Lành mà chúng gọi là “quốc đạo”, hình thành các tụ điểm để hoạt động, tuyên truyền tư tưởng ly khai và lập ra cái gọi là “Tin Lành Đêga”. Từ khi Việt Nam giành độc lập, thống nhất Đảng, Nhà nước thực hiện nhất quán chính sách đại đoàn kết dân tộc, không phân biệt đối xử vì lý do tín ngưỡng, tôn giáo. Theo đó, nhiều người nhận ra sai lầm được Nhà nước cho hưởng chính sách khoan hồng, đoàn tụ với gia đình cộng đồng, xây dựng cuộc sống mới.

Về tổ chức tôn giáo bất hợp pháp mang tên “Tin Lành Đêga”, thực tế cho thấy “Tin Lành Đêga” là tổ chức bất hợp pháp. Tổng liên hội Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam) đã nhiều lần khẳng định đạo Tin Lành ở Tây Nguyên chỉ có một, hoạt động theo Hiến chương của Hội thánh Tin Lành Việt Nam. Ban Đại diện Tổng liên hội Hội thánh Tin Lành Việt Nam đã có văn thư và Ban Đại diện Tin Lành các tỉnh trên địa bàn Tây Nguyên cũng đã ra tâm thư bày tỏ thái độ dứt khoát không chấp nhận cái gọi là “Tin Lành Đêga” như trong thư của Tổng liên hội Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam) ngày 5/4/2001 có viết: “Ban Trị sự Tổng Liên hội

khẳng định rằng trong Hội thánh Tin lành Việt Nam (miền Nam) không hề có một tổ chức nào gọi là “Tin Lành Đêga” cả. Vì vậy, bất cứ ai nói đến những điều gì không phù hợp với tổ chức, tín lý của Hội thánh Tin Lành Việt Nam (miền Nam) đều là những người có ý đồ chia rẽ, gây mất đoàn kết và tạo ra sự rối loạn cho tổ chức giáo hội và sự an bình của xã hội...” Đối với những luận điệu tuyên truyền như “Tin Lành Đêga” mới là tôn giáo riêng của người dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên, của người Ba Na”, “chờ quốc tế can thiệp sẽ cùng các nơi khác biểu tình đòi lại đất của “Nhà nước Đêga” và “nếu ai đi theo khi được công nhận sẽ có chức quyền, có nhiều đất đai tài sản”... là những luận điệu kích động dân tộc cực đoan, ly khai, tự trị, chia rẽ đoàn kết với người Kinh nhằm thực hiện mưu đồ chính trị phản động của các thế lực thù địch.

Về lợi dụng hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ, các cơ quan chức năng cần thực hiện tốt công tác quản lý Nhà nước về tôn giáo, đặc biệt là quản lý và định hướng các sinh hoạt, hoạt động tín ngưỡng theo thuần phong mỹ tục của dân tộc và phù hợp với luật pháp. Đối với những đối tượng chủ mưu, cầm đầu các tà đạo, các cơ quan chức năng phải xử lý kiên quyết, kịp thời, triệt để theo pháp luật; vạch trần bản chất và hành vi vi phạm pháp luật, làm mất ổn định chính trị, xã hội, chia rẽ giữa các dân tộc, tôn giáo, lợi dụng danh nghĩa tôn giáo để hoạt động tà đạo, mê tín dị đoan của số này trước quần chúng nhân dân. Tăng cường xây dựng đời sống văn hóa, tinh thần phong phú, lành mạnh cho người dân nhằm tạo “sức đề kháng”, “miễn dịch” mạnh mẽ trước hoạt động của các hiện tượng tôn giáo mới – đạo lạ.

Đối với những hành vi sử dụng các website trong hoạt động tuyên truyền phá hoại tư tưởng chống Việt Nam của các thế lực thù địch cần luôn luôn nhắc nhở cán bộ, đảng viên, các ngành, các cấp, các địa phương cần hết sức cảnh giác với hoạt động lập trang web tuyên truyền chống Việt Nam trên internet, nhằm ngăn chặn có hiệu quả luận điệu xuyên tạc, thông tin xấu, âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Đồng thời có những hoạt động phản bác cụ thể, thiết thực bằng những thông tin, bài viết trình bày được quan điểm chính thống, chính sách hiệu quả của Đảng, Nhà nước ta trên tất cả các lĩnh vực, nhất là tín ngưỡng, tôn giáo.

Hai là, nâng cao hiệu quả phối kết hợp giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện Luật Tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016 và các quy định trong công tác quản lý nhà nước về tôn giáo.

Tăng cường trách nhiệm của từng cơ quan, tổ chức trong quản lý nhà nước về tôn giáo, tránh sự chồng chéo trong thực tiễn điều hành. Kinh nghiệm thực tiễn về vấn đề này ở các tỉnh Tây Nguyên cho thấy: Tuy đã có Nghị quyết của Đảng, Luật của Nhà nước, Nghị định của Chính phủ về tín ngưỡng, tôn giáo, trách nhiệm của các cơ quan quản lý nhà nước của Trung ương, địa phương, các ngành, các cơ quan hữu quan khá rõ, nhưng khi vận dụng vào thực tiễn thì sự phối hợp không đồng bộ. Sự phối kết hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước về tôn giáo

phải trên cơ sở phân công rõ trách nhiệm của Trung ương và địa phương, giữa cấp uỷ lãnh đạo với quản lý, điều hành của chính quyền, ban tôn giáo, các ngành có liên quan và vai trò của Mặt trận, các đoàn thể chính trị – xã hội từ công tác, tuyên truyền vận động quần chúng, định hướng hoạt động giáo dục, y tế, văn hoá, xã hội của tôn giáo đến giải quyết các khiếu kiện liên quan đến tôn giáo cũng như giải quyết các vấn đề hội đoàn tôn giáo. Có thể nói ở đâu có sự phối kết hợp chặt chẽ, đồng bộ thì ở nơi đó quản lý nhà nước về tôn giáo có hiệu quả.

Ba là, chú trọng công tác vận động quần chúng tín đồ các tôn giáo là người dân tộc thiểu số xây dựng và củng cố phong trào bảo vệ an ninh Tổ quốc.

Khu vực Tây Nguyên là địa bàn có nhiều đối tượng phản động lợi dụng tôn giáo nói chung, đạo Tin Lành nói riêng để chống phá chính quyền, xuyên tạc, nói xấu Đảng, Nhà nước, trình độ dân trí của quần chúng không đồng đều, có phần hạn chế, kinh tế khó khăn lại bị ảnh hưởng bởi các yếu tố tín ngưỡng, tôn giáo, phong tục truyền thống. Một thời gian dài quần chúng bị FULRO, “Tin Lành Đêga” lừa bịp, lôi kéo, khống chế. Do đó, việc giáo dục cho quần chúng hiểu rõ kẻ thù của cách mạng, hiểu rõ bản chất chính trị phản động của các đối tượng phản động lợi dụng tôn giáo, phân biệt được những người lầm đường lạc lối với đối tượng cầm đầu chỉ huy là một việc làm lâu dài và phức tạp.

Bốn là, thực hiện tốt chính sách kinh tế – xã hội trên địa bàn các tỉnh Tây Nguyên nhằm nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho nhân dân.

Cần tiếp tục thực hiện tốt Nghị quyết 22 của Bộ Chính trị, Quyết định số 72 của Chính phủ về phát triển kinh tế – xã hội miền núi và vùng dân tộc thiểu số; thực hiện có kết quả Nghị quyết 30a về hỗ trợ giảm nghèo nhanh, bền vững đối với hộ nghèo; thực hiện tốt hơn nữa Quyết định 167 của Chính phủ hỗ trợ hộ nghèo về nhà ở và các chính sách liên quan đến vùng đồng bào dân tộc thiểu số, ưu tiên phân bổ vốn cho các dự án, chương trình mục tiêu trọng điểm, cấp thiết của các tỉnh trên địa bàn khu vực Tây Nguyên. Như vậy, những thành quả về phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, xóa đói giảm nghèo, xây dựng khối đại đoàn kết, hình thành thế trận quốc phòng toàn dân gắn với “thế trận lòng dân” trên địa bàn Tây Nguyên là vũ khí hiệu quả nhất trong cuộc đấu tranh chống âm mưu lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo, chống những luận điệu tuyên truyền, xuyên tạc của các thế lực thù địch, phản động.

Năm là, tăng cường công tác quản lý nhà nước về lĩnh vực tôn giáo trên địa bàn các tỉnh Tây Nguyên.

Để đạt hiệu quả tốt trong thực hiện chính sách tôn giáo trong thời gian tới cần tăng cường trách nhiệm của từng cơ quan, tổ chức trong quản lý nhà nước về tôn giáo; sự phối kết hợp giữa các cơ quan quản lý Nhà nước trên cơ sở “Nhà nước thống nhất quản lý và bảo đảm việc thực hiện quyền tự do tôn giáo của mọi người”; “Chính phủ thống nhất quản lý Nhà nước về tôn giáo trong phạm vi cả nước”; “cơ quan quản lý Nhà nước về tôn giáo ở Trung ương chịu trách nhiệm trước Chính phủ trong việc thực hiện quản lý nhà nước về tôn giáo”; “Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và cơ cấu tổ chức của các cơ quan quản lý nhà nước về tôn giáo”; “Các bộ, cơ quan ngang bộ, Ủy ban nhân dân các cấp thực hiện quản lý nhà nước về tôn giáo theo chức năng nhiệm vụ, quyền hạn được pháp luật quy định”, nó vừa là nguyên tắc vừa là quy định trách nhiệm và sự cộng tác, phối hợp đồng bộ, hợp lý trong công tác quản lý nhà nước, tránh sự chồng chéo, “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược” trong thực tiễn điều hành.

4. Kết luận

Tây Nguyên là địa bàn chiến lược, có vị trí quan trọng về kinh tế, xã hội, quốc phòng, an ninh, là nơi sinh sống chủ yếu của đồng bào dân tộc thiểu số. Những năm gần đây các thế lực thù địch đẩy mạnh việc thực hiện chiến lược “diễn biến hòa bình” mà Tây Nguyên là một địa bàn trọng điểm. Nhận diện đúng những âm mưu lợi dụng tôn giáo trong đồng bào dân tộc thiểu số của các thế lực thù địch đồng thời thực hiện đồng bộ các giải pháp đấu tranh chống lại những âm mưu lợi dụng vấn đề tôn giáo trên địa bàn các tỉnh Tây Nguyên hiện nay là trách nhiệm của Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức đoàn thể chính trị – xã hội. Thực tế trong những năm qua trong thực hiện chính sách đối với các tôn giáo ở Tây Nguyên đã luôn đảm bảo tinh thần “thực hiện tốt mục tiêu đoàn kết tôn giáo, đại đoàn kết toàn dân tộc. Bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của mọi người theo quy định của pháp luật. Phát huy giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp của tôn giáo vào giữ gìn và nâng cao đạo đức truyền thống xã hội, xây dựng đời sống văn hóa ở các khu dân cư, góp phần ngăn chặn các tệ nạn xã hội” [1, Tr. 272]. Thời gian tới, các thế lực thù địch, phản động vẫn không từ bỏ mục đích của chúng mà sẽ ráo riết lợi dụng vấn đề như dân tộc, tôn giáo, nhân quyền trong vùng đồng bào DTTS để chống phá, gây mất ổn định chính trị, bạo loạn lật đổ, ly khai đối với Tây Nguyên. Vì thế, việc chủ động nắm bắt tình hình, dự báo tình huống là rất quan trọng, để kịp thời đề ra chủ trương, giải pháp hiệu quả, nhằm đánh bại âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch trên địa bàn. Bởi vì âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo chống phá cách mạng nước ta hiện nay là đa dạng, với tính chất rất nguy hiểm, vừa công khai, hợp pháp, vừa bí mật, bất hợp pháp cả trong nước và ngoài nước, trên tất cả các lĩnh vực kinh tế, chính trị, tư tưởng, văn hoá, xã hội với nhiều tổ chức, nhiều lực lượng... Những thủ đoạn chống

phá đó của các thế lực thù địch đã làm cho cuộc sống của một bộ phận đồng bào dân tộc thiểu số, đồng bào tôn giáo, vùng sâu, vùng xa ở nước ta đã khó khăn lại càng khó khăn hơn. Chính vì vậy, việc nhận diện, đánh giá và phòng chống âm mưu, các thủ đoạn chống phá đó của các thế lực thù địch có ý nghĩa chiến lược lâu dài trong vấn đề “xây dựng thể trận lòng dân” vững mạnh, đồng thời tiếp tục thực hiện tốt chính sách dân tộc, chính sách tôn giáo, giúp đồng bào tích cực tham gia sản xuất, phát triển kinh tế, giữ gìn an ninh trật tự ở cơ sở có ý nghĩa chiến lược lâu dài tại các tỉnh Tây Nguyên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Đảng Cộng sản Việt Nam, (2021), *Chiến lược phát triển kinh tế – xã hội 10 năm 2021-2030, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập I*, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
2. Học viện Chính trị khu vực III, (2019), Đề tài cấp cơ sở: “*Công tác phòng chống địch lợi dụng đạo Tin Lành trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số ở tỉnh Gia Lai – Thực trạng và giải pháp*”, do Văn Nam Thắng làm chủ nhiệm, nghiệm thu tháng 12/2019.
3. Học viện Chính trị khu vực III, (2021), Đề tài cấp cơ sở: “*Thực hiện chính sách dân tộc ở tỉnh Đắk Lắk – Thực trạng và giải pháp*”, do Văn Nam Thắng làm chủ nhiệm, nghiệm thu tháng 12/2021.
4. Ngô Văn Minh, (2016), Chính sách đối với Tin Lành ở Tây Nguyên qua 30 năm đổi mới, *Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo*, số 6 (156) năm 2016.
5. Nguyễn Văn Minh, (2016), Các hiện tượng tôn giáo mới ở vùng dân tộc thiểu số Tây Nguyên hiện nay, *Tạp chí Khoa học xã hội Việt Nam*, số 3(100).
6. Trình Quang Phú, (2016): “*Luận bàn về văn hóa Tây Nguyên*” trong *giá trị văn hóa truyền thống Tây Nguyên với phát triển bền vững*, Nxb. CTQG-ST, H.2016.

7. Tổng cục Thống kê, (2020), *Số liệu Tổng điều tra dân số và nhà ở năm 2019*, Nxb. Thống kê, H.2020.
8. Tỉnh ủy Gia Lai, (2020), Báo cáo kết quả thực hiện Chỉ thị số 18-CT/TW, ngày 10-01-2018 của Bộ Chính trị “về tiếp tục thực hiện Nghị quyết số 25-NQ/TW của Ban Chấp hành Trung ương (khóa IX) về công tác tôn giáo trong tình hình mới”.
9. Trang tin điện tử Hội đồng Lý luận trung ương, (2022), Nhận dạng các quan điểm sai trái, thù địch chống phá nền tảng tư tưởng, quan điểm, đường lối của Đảng, Nhà nước ta hiện nay, ngày phát hành 12/4/2022.
10. Nguyễn Duy Thụy, (2021), Tình hình các tôn giáo ở Tây Nguyên hiện nay và một số vấn đề đặt ra, *Tạp chí nghiên cứu Tôn giáo*, số 3/2021.